



Ympäristöministeriö  
Miljöministeriet  
Ministry of the Environment

# Kaatopaikkakielto ja jätehierarkia

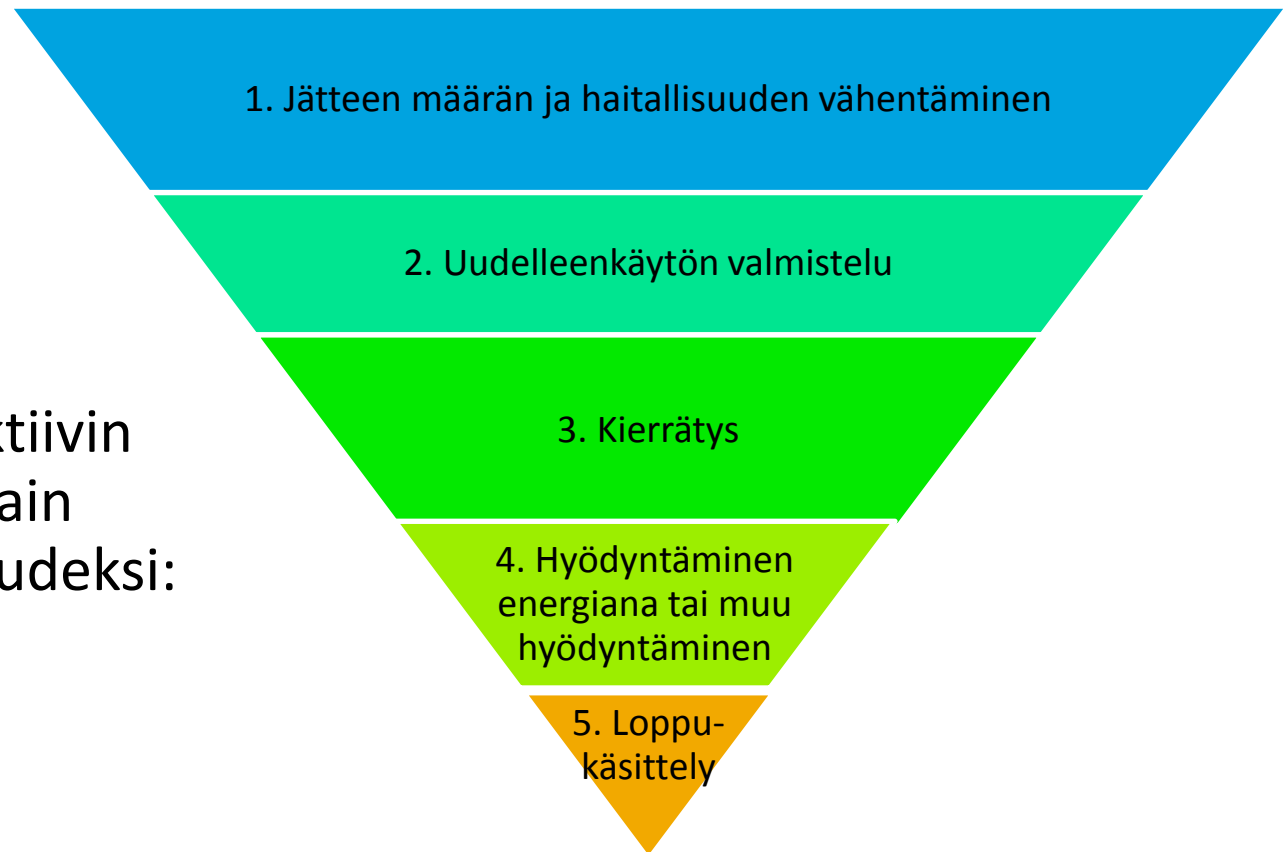
Neuvotteleva virkamies Ari Seppänen,  
Ympäristöministeriö

---

Biolaitosyhdistys ry:n ajankohtaisseminaari  
Jokioisten tietotalo, Humppilantie 9A, Jokioinen  
6.-7.11. 2013

# Etusijajärjestys (8 §)

EU:n jätedirektiivin  
jätehierarkia lain  
yleisvelvollisuudeksi:



# Jätelainsäädäntö uudistuu, mikä muuttuu?

- Jätehuollon etusijajärjestyksen (jätehierarkian) noudattamista tehostetaan.
- Valvontaa ja seuranta tehostetaan.
- Sääntely entistä täsmällisempää ja yksityiskohtaisempaa, enemmän valtuussäännöksiä
- Sivutuote & End of Waste –virrat pois kaatopaikolta
  
- Jätelain soveltamisala säilyi jokseenkin ennallaan: jätteet (yleinen määritelmä ennallaan), jätehuolto, roskaantumisen sekä tuotteet ja toiminta, joista syntyy jätettä;
- ulos on rajattu mm. pilaantumaton ruoppausmassa ja kallio- tai maaperästä irrottamaton pilaantunut maa-aines
  
- Jätelakia ei yleensä sovelleta puhtaaseen maahan, joka varmasti, suunnitelmallisesti ja sellaisenaan hyödynnetään rakentamisessa

# Etusijajärjestyksen sitovuus

Kaikessa toiminnassa ”mahdollisuuksien mukaan” (8 § 1 mom)

Jätehuoltoon osallistuville ammattimaisille toimijoille sitova velvollisuus (8 § 2 mom)

- ml. kunta ja kunnalliset toimijat

Saavutettava kokonaisuutena arvioiden lain tarkoituksen kannalta paras tulos. Arvioinnissa otetaan huomioon:

- tuotteen ja jätteen elinkaaren aikaiset vaikutukset
- ympäristönsuojelun varovaisuus- ja huolellisuusperiaate
- toiminnanharjoittajan tekniset ja taloudelliset edellytykset noudattaa etusijajärjestystä

# Yhdyskuntajätteen erilliskeräys ja kierrätys

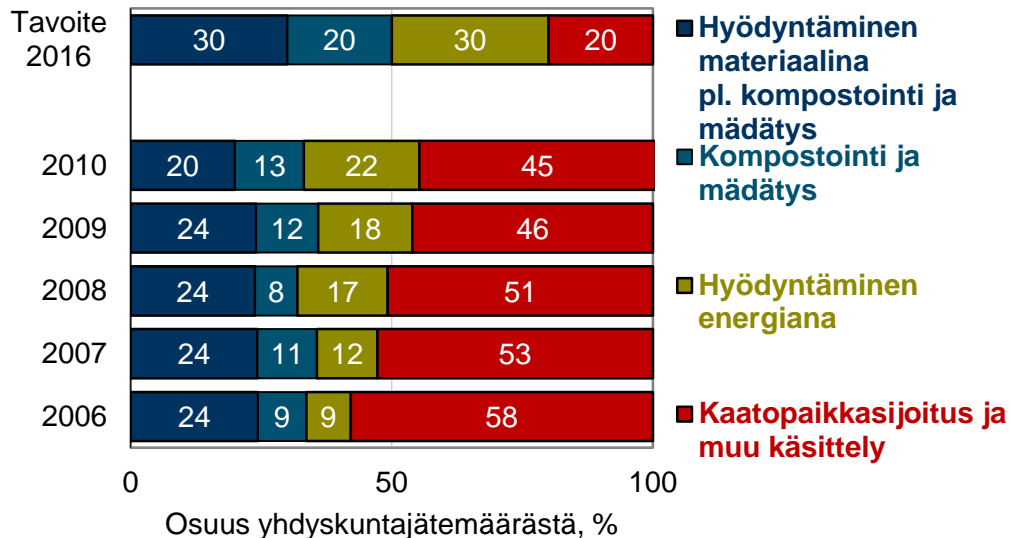
## JäteVNA 14 §

- Teollisuus-, palvelu- ja muun elinkeinotoiminnan harjoittajan, muun jätteen haltijan sekä kunnan on jätelain 8, 13 ja 15 §:ssä säädetyin edellytyksin järjestettävä vastuulleen kuuluvan **paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi- ja biojätteen erilliskeräys ja kierrätys.**
- Tuottajan velvollisuudesta säädetään erikseen asetuksin.
- Tavoitteena, että vähintään 50 painoprosenttia yhdyskuntajätteestä kierrätetään viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2016.
  - Em. tahot vastaavat tavoitteen saavuttamisesta yhdessä
  - Tavoite sitoo Suomea EU:n jäsenvaltiona

# Yhdyskuntajätteen käsittelyn kehitys ja tavoite

## Yhdyskuntajätteen %-jakautuminen hyödyntämiseen ja käsittelyyn vuosina 2006-2010 vuodelle 2016 asetettu tavoitetaso

(Lähde: Tilastokeskus ja VALTSU; Kuva: SYKE)



- Yhdyskuntajätteen määrä laskenut vuonna 2009 vuoden 2000 tasolle (2,6 milj. t)
- Jätteen hyödyntäminen lisääntynyt viime vuosina polttolaitosten käyttöönoton myötä
- Materiaalihyötykäytön lisäämisessä/ kehittämässä edelleen työtä

# Rakennus- ja purkujätteen erilliskeräys ja hyödyntäminen materiaalina JäteVNA 15-16 §

- Huolehdittava, että toiminnassa syntyy mahdollisimman vähän ja mahdollisimman haitatonta rakennus- ja purkujätettä; esim. käyttökelpoisten esineiden ja aineiden talteenotto ja uudelleenkäyttö
- Erilliskeräys (tietyin edellytyksin) ainakin seuraaville jätelajeille:
  - betoni-, tiili-, kivennäislaatta- ja keramiikkajätteet; kipsipohjaiset jätteet; kyllästämättömät puujätteet; metallijätteet; lasijätteet; muovijätteet; paperi- ja kartonkijätteet; maa- ja kiviainesjätteet.
- Tavoitteena, että vähintään 70 painoprosenttia rakennus- ja purkujätteestä (pl. maa- tai kallioperästä irrotetut maa- ja kiviainekset) hyödynnetään materiaalina viimeistään 1.1.2020 lähtien.

# Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (331/2013) , voimassa 1.6.2013 →

- Luovutaan lähes kokonaan biohajoavan ja muun orgaanisen jätteen sijoittamisesta kaatopaikalle vuodesta 2016 lähtien.
- Kaatopaikalle ei hyväksytä jätettä, jonka org. aineksen pitoisuudesta johtuva org. hiilen kokonaismäärä (TOC) tai vaihtoehtoisesti hehkutushäviö (LOI) on >10%.
- Rakennus- ja purkujätteen lajittelussa syntyvälle jätteelle raja on 1.1.2020 lähtien 10%, ja 1.1.2016 - 31.12.2019 15 %.
- Lisäksi päivitettiin jätelain mukaiseksi ja pantiin toimeen komission Hg-direktiivi (väliaikainen varastointi)
- Asetus perustuu sisällöltään suurelta osin aikaisempaan VNp:een, joka on Neuvoston kaatopaikkadirektiivin keskeinen täytäntöönpanosäädös, tosin rakenne käännettiin (liitteet pykäliksi)
- Utta on tavanomaisen jätteen kelpoisuusvaatimus



# Voimassa olevat jätteen kaatopaikkarajoitukset vuodesta 2006

- Tavanomaiselle kaatopaikalle kipsipohjaisen jätteen kanssa sijoitettavan biohajoavan jätteen rajoitus: orgaanisen hiilen kokonaismäärää rajoitetaan TOC<5% ja DOC<800 mg/kg
- Tavanomaisen jätteen ja vakaan ongelmajätteen kaatopaikalle sijoitettavan biohajoavan jätteen orgaanisen hiilen kokonaismäärä TOC<5%
- Pysyvän jätteen kaatopaikalle orgaanisen jätteen TOC<3%
- Ongelmajätteen kaatopaikalle orgaanisen jätteen rajoitus:TOC<6% tai LOI<10%
- Esikäsitteilyvaatimus KaatopVNA 15§

# Tavanomaisen jätteen kaatopaikalle hyväksytään yhdyskuntajätettä suppean testauksen perusteella, jos (VNAkaatop. 27§)

- jäte on esikäsitelty VNAkaatop 15
- Jäte ei ole pilaantunut
- Jätettä ei sijoiteta kipsin tai vakaan reagoimattoman vaarallisen jätteen yhteyteen
- Suppeassa testauksessa selvitetään orgaanisen pitoisuus
- Asbestijäte voidaan hyväksyä ilman testausta

# Jäteasetuksen muutos 16a§ pseudokaatopaikkojen synnyn ehkäisemiseksi

- Yhdyskuntajätteen sekä rakennus- ja purkujätteen ja niiden käsittelyjätteen (rejektin) hyödyntäminen maarakentamisessa penkereissä, kaivantojen täyttämässä ja muussa vastaavassa maantäytössä on sallittua vain, jos biohajoavan ja muun orgaanisen aineksen pitoisuus on  $> 10\%$  TOC tai LOI
- Ei koske jätteen polton lentotuhkaa, jos DOC  $< 800$  mg/kg L/S 10 pH tai pH 7,5-8

# Tavanomaisen jätteen kaatopaikalle sijoitettavan tavanomaisen jätteen kelpoisuusvaatimukset

kaatopVNA 28§

- Pintatiivistysrakenteeseen ja sen alle vain kun OA <10% TOC/LOI, **paitsi:**

- energia- tai jätteenpolton tuhka ja kuona (<800 mg/kg DOC L/S 10 pH 7,5-8,0 t. pH)

- Pilaantunut maa-ainesjäte, pilaantunut ruoppausjäte sekä asbestijäte tai asbestia sisältävä rakennus- ja purkujäte; kaikki erilleen sijoitettuna

- Eläinsivutuotteiden maahan hautaaminen kun se on sallittua ja pitää panna täytäntöön

- Soodasakka ja siistausliete

- Asbesti ja kipsipohjainen ja vakaa reagoimaton vaarallinen jäte,

(MYÖS jäteVVA 19§)

# Jätehuollon tila 2016

- Materiaalitehokkuus parantunut, jätteen määrä ja haitallisuus vähentyneet
- Jätehuolto Suomessa vastaa EU:n parhaimpien maiden tasoa.
- Käytössä on monipuolinen valikoima vaihtoehtoisia käsittelymenetelmiä, joista valitaan sopivin etusijajärjestyksen mukaisesti.
- Vähintään 50 % yhdyskuntajätteen kierrätetään tai käsitellään biologisesti.
- Kierrätykseen soveltumaton jäte hyödynnetään energiana.
  
- Kaatopaikalle sijoitetaan vain hyvin vähän jätettä. Eikä juuri ollenkaan biohajoavaa ja muuta orgaanista jätettä
- Kaatopaikkoja ei enää rakenneta merkityksellisessä määrin

# Kaatopaikkakäsittelyä vähentää lisäksi urbaani ummetus

- Jätevero vähentää veroluettelon mukaisen ”tavanomaisen hyödyntämiskelpoisen jätteen” kaatopaikkakäsittelyä
- Orgaanisen aineksen rajoittaminen vähentää orgaanisen jätteen ohella ”kaikenlaisen kaatopaikkajätteen” kaatopaikkakäsittelyä sekajätteenä mukaan lukien rejektien sijoittamista
- Kaatopaikalle voidaan sijoittaa kaatopaikkakelpoiseksi esikäsiteltyjä kemiallisesti ja fysikaalisesti vakaita ja homogeenisia kaatopaikkakelpoisia jätteitä: soveltuvia rejektejä, kuonia, rouheita ja pulvereita. Ei sekajätettä.
- Ilmaston suojelun vaatimukset tehostavat askelta kaatopaikasta hyödyntämiseen niin aineena kuin energiana samoin kuin kompostoinnista mädätykseen
- Kilpailevien käsittelymenetelmien kannattavuus paranee kaatopaikkaan nähden

# Tulevaisuuden kaatopaikka 2016~2020 →

- Uutta ilmeisesti rakennetaan ja otetaan käyttöön lähinnä pienissä erissä ja vähäisessä määrin; rakennetulle uuskäyttöä
- Käytöstä poistettuja kaatopaikkoja hoidetaan pitkään,
- Jätettä hyödynnetään pintarakenteissa myös poistettavilla muilla käsittelypaikoilla ja kaivosjätealueilla
- Huoltovarmuuden ylläpitämiseksi erityistilanteissa käyttöön otettavaksi soveltuvan kaatopaikkakapasiteetin tarpeeseen varaudutaan
- Kaatopaikka on tarjolla vain sellaisille jätteille, jotka yhtäältä täyttävät kaatopaikkakelpoisuudelle asetetut vaatimukset ja toisaalta esimerkiksi haitallisuutensa vuoksi eivät sovellu esikäsiteltyinääkään hyödynnettäväksi
- Kaivannaisjätteitä kaivosten jätealueille
- Pilaantumattomat maa-ainesjätteet maankaatopaikoille
- Tavanomainen ruoppausmassajäte veden alle pohjaan
- Pilaantumaton ruoppausmassa rannalle

# EoW-kriteerit biohajoavalle jätteelle etenevät

- selvityksen mukaan tehokas keino parantaa kompostin ja mädätteen käyttöä
- 3 vuotta teknisessä työryhmässä valmisteltavana
- lopullinen ehdotus, kapea soveltamisala: vain syntypaikkalajiteltu ja vaatimukset täyttävä biojäte ja vastaava tuotantojäte hyväksytään lähtöainekseksi
- lietteelle ja MTB:n alitteelle voivat jäsenmaat antaa kansallisen kriteerin
- vaatimukset koskevat raskasmetalleja, polyaromaatteja, orgaanista ainesta, stabiilisuutta, Salmonellaa ja E. Colia, rikkakasvinsiemeniä ja fysikaalisia epäpuhtauksia.





Ympäristöministeriö  
Miljöministeriet  
Ministry of the Environment



Kiitos!